

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По₂ бр.23/2010**

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 07. децембра 2010. године

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић,
- оптужени Јанковић Дарко, Ћилерцић Саша и Савић Горан, са
- браниоцима, адвокатима: Павловић Радованом, Небојшом Милосављевићем и Небојшом Перовићем.

Констатује се да је приступио позвани сведок Павловић Миодраг.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес одржи и да се у наставку доказног поступка испита сведок Павловић Миодраг.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА СВЕДОК МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан, изволите, Ви сте Миодраг Павловић?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Име оца?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Славко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које године сте рођени?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: 18.03.1957. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте рођени?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Козлук, општина Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где живите?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Адреса?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Светог Саве 78.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, шта сте по занимању?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Возач.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте запослени?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте у сродству или у завади са Јанковић Дарком, Савић Гораном и Ћилерцић Сашом, оптуженима у овом предмету?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Несродан, није у завади.

Сведок упозорен на дужност казивања истине и последице давања лажног исказа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Давање лажног исказа је кривично дело, запрећена је казна затвора до пет година. Нисте дужни да одговарате на поједина питања, уколико сматрате да бисте се одговорима на та питања, изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или евентуално кривичном гоњењу, Вас лично. Прочитаћете наглас тај текст заклетве испред Вас.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала.

Сведок положио заклетву и наводи:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пред овим судом у току је поступак по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије против ова три лица, ставља им се на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Ради се о догађајима на локалитетима пољопривредно добро «Економија», «Нови извор», место звано Циглана, фабрика «Циглана» и Дом културе Челопек, значи период је мај-јуни 1992. године, па да Вас питам прво, да ли сте Ви некада били у тим логорима и да ли познајете ова три лица и да ли сте били ангажовани војно у том периоду, ако јесте, у којој јединици?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па да Вам кажем, много је година прошло, значи ликови колико су ми познати, толико су и непознати, стварно је много година прошло. Имена су негде ту у подсвести да сам чуо за та имена, да сам био негде у тим логорима, нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте били је ли?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Нисам био у логорима, нисам имао потребу да идем у те логоре, јер нисам ни знао тада за те логоре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да постоје неки?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, чуо сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У то време сте чули да постоје, само нисте ишли?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Чуо сам у то време, јер сам и видео, у фабрици «Нови извор», видео сам Муслимане раднике који раде, товаре камионе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Период 1992. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим на месец, у односу на 08. април?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Када је Зворник узет, па можда једно два месеца, значи од априла до негде маја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ушли некада у ту «Циглану»?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ова друга два?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У Челопек нисам ушао никада, али за логор сам тек чуо можда после једно месец дана држања људи доле, нисам имао потребе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када су још били или када су отишли?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Када су отишли, јер ја сам био у јединици која је била у обезбеђењу творнице «Глинице», «Бирач» Зворник, био сам на обезбеђењу локације која је била окренута контра од Зворника, тако да нисам имао потребу ни да се крећем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, «Глиница» је у Каракају, је ли тако?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, да, у Каракају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је прекопута «Циглане»?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А колико је одатле удаљено пољопривредно добро «Економија»?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па можда неких километар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је ту било неких затворених?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: То је била моја фирма.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је било затворених у Вашој фирми?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Видео сам само двојицу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте знали да су затвореници?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Како нећу знати, знам да су Муслимани, један је био трговац у мојој фирми, а један је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Познавали сте их?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, познавао сам их, а други је био директор «Хладњаче» и тај што је био директор «Хладњаче» он и данас-дан живи у Зворнику, значи као повратник, а Химзо који је био трговац, он је пуштен и он је, ја мислим прошле године умро у Аустрији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само, почели сте да причате да сте радили, која је то Ваша јединица, јесте Ви мобилисани или сте били?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Ја сам мобилисан у јединицу територијалне одбране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која јединица, нека чета сеоска?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Звање јединице?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, јесу биле чете, батаљони?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Војска Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте мобилисани?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па прво сам мобилисан 18.09.1991. године и био сам у Тузли, био сам возач специјалне јединице санитетлија, возио сам камион који је имао овај хируршку операциону салу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А после?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: После сам дошао у Зворник и наставио са својим радом као возач у «Агропрому» превозу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и када је почео рат?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Када је почео рат, живео сам до «Глинице» у кући коју је «Глиница» дала мојој супрузи, тако да нисам живео у Зворнику, до можда једно годину дана, били су ми у Зворнику родитељи и када је почео у Зворнику рат, ја сам мобилисан. Пошто сам припадник Војске Југославије и био сам на војним вежбама, ја сам добио позив учешће у рату када је почело у Хрватској, нисам добио, као што су други добијали, на војну вежбу, него учешће у рату и то ми је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И где сте се јавили и када?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У Тузлу 18.09.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, молим Вас, хајмо да дођемо до априла, до априла да дођемо некако ако може, 1992.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Два дана сам мобилисан пред напад на Зворник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То ми кажите, где, ко Вас је мобилисао, у штабу ТО, где?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Мобилисан сам у штабу, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И где сте распоређени, где?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: На одбрану «Глинице».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Која је то јединица била?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па батаљон Каракај, батаљонски Каракај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Батаљон?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, батаљон ТО значи у Каракају.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И докле сте ту?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Док није формирана специјална јединица «Игор Марковић», а после смо пребачени на једно тридесетак километара од Зворника, Црни Врх.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не сећам се тачно датума, мислим, негде у мају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта «Игор Марковић», какве везе Ви сте имали са том јединицом?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па ја сам мобилисан у ту јединицу и имам позив за премештај и формирање те јединице за одбрану града Зворника, значи имам позив који сам добио од тадашњег начелника Стеве Ивановића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било, пре 08. априла или у мају?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не, не, у мају, у мају, значи био сам код «Глинице» на обезбеђењу фабрике, када је формирана та специјална јединица за одбрану града Зворника, ми смо пребачени на Црни Врх, то је излаз из тунела, биле су бараке са комплетно свим покретним и непокретним средствима за одржавање војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте били припадник те јединице «Игор Марковић»?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од када, да ли од маја или?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па не могу тачно да се сетим, имам позив значи када сам пребачен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: И ту сам на реферисању између два команданта, зворничке и шеховачке бригаде, постављен сам за заменика командира те Специјалне јединице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је био командир?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Војин Вучковић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте постављени за његовог заменика?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па када је формирана јединица, значи у мају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте већ били на Црном Врху?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Он каже да је то било у јуну, тај Војин Вучковић?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Ја имам позив, значи да сам знао о чему се ради, ја бих тај позив донео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и постављени сте за његовог заменика. Јесте ишли са њим у неке акције, јесте били у Зворнику, јесте били на Црном Врху, где сте били?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Био сам ту на Црном Врху, значи са људством, добили смо негде око још можда триста људи за одбрану града, ископани су ровови, ја сам их обилазио. Био сам у тој јединици све до хапшења, негде до августа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте и Ви ухапшени?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Питам се и ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ишли.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Зато што је било недоличног понашања од припадника те јединице, чисто по граду, по Зворнику, били су угрожени Срби, јер тада није било Муслимана, већ Срби су били угрожени, због понашања појединаца и нормално због понашања, данас много богатих људи у тој Републици Српској у којој нажалост ја живим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте чули да су неки Муслимани затвореници страдали у Дому културе Челопек?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да ли сам чуо?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па ја мислим на земаљској кугли не постоји неко да то није чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па видите да сте били код нас у судници, 90% Срба није чуло, који су били сведоци, зато Вас питам, да ли сте чули.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Можда не гледају телевизију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јесте ли Ви видели некада неко такво малтретирање?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вам је познато нешто о томе?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није? Јесте били некада са овим Војином Вучковићем у Дому културе или испред Дома културе?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Никада?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Никада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, јесте познавали његовог брата Репића, покојног?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Познавали сте га?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте имали неке контакте, да ли можете да нам испричате нешто?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Контакт?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са њим, да.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па можда једно два, три пута по пола сата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где су се ти контакти одвијали?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Седели смо у стану који је био, у ком је он био смештен. Нажалост он је покојни, није се могло са њим ни контактирати ни причати, он је био индивидуалац, и што је мени сметало и тражио сам од господина Вучковића да се он одстрани из Зворника да не буде ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зашто?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Човек, зато што је бацио бомбу са петог спрата у сред Зворника, где је, срећа па је била ноћ, десет, једанаест сати ноћу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, малопре рекосте да нема ко на кугли земаљској да није чуо. А ко је то радио у Дому културе Челопек тим људима, јесте чули то, када сте већ чули да се дешава?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Ко је радио?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Чуо сам из новина и са телевизије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само то?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, да су то радили припадници јединице «Жуте осе», то је уствари та јединица, специјална јединица «Игор Марковић». А та јединица је добила један ружан назив, «Жуте осе», због воза који је био направљен у фабрици «Глинице» за одбрану града Зворника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесте чули за неку јединицу «Пиварског», Стојана Пиварског?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте познавали некога из те јединице?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да, познавао сам лично и Стојана Пиварског покојног.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И кога још од припадника сте познавали?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Драгана Милошевића, Петка Хајдуковића, то је од Зворничана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А од неких са стране, да ли је било неких људи из Србије у тој јединици?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Било је из Краљева, било је из мислим из Ваљева.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали некога из Краљева?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кога?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: «Зокса» и његовог брата, мислим њих двојица да су и били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали неког «Тору» мајора?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Чуо сам, али нисам га знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали неког Саву, Сашу?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Чуо сам, али нисам их, вероватно да смо се тада и виђали, да смо се вероватно некада и руковали, да смо и седели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали неког кога зову «Пуфта»?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У то време нисам знао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у које сте знали?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Па после, већ кад се, сада када се све ово дешава и када се суди, кад читам по новинама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То само?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Каже овај сведок Војин Вучковић «Жућа» да сте једном приликом овај Ви били са њим ту испред Дома културе, када је Марко Павловић јавио да је његов брат «Репић» направио неко чудо у Дому културе Челопек, да сте онда и Ви са Црног Врха, каже овај Војин Вучковић, да сте и Ви сишли доле и овај са њим, да је он хтео да стреља брата јер је убио неке људе и тако даље, да сте били са њим?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не, нисам био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте били?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да сте каже, дошли ваљда заједно и видели сте брата како седи, његовог брата овог «Репића» како седи испред кафане,

«Јединица» Драга Јовановића, она што се налазила преко пута Дома културе?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Знам где је кафана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте били са њим?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што би он то рекао?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: То је питање за њега, а није за мене, што је он то рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А, то. Не, ја Вас питам да ли има неки мотив, у каквим сте односима са тим Жућом?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У добрим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У добрим?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте знали неког Синишу Филиповића?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате да је он неки злочин направио?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Знам да је лежао у затвору због неког злочина али због ког не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли чули да су тамо нешто одсецане уши, полни органи људима, да су убијани, клани, пуцано на њих и тако даље.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Јесам то чуо али после 96. и 97. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У то време нисте чули?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па шта сте онда то чули кажете цела земаљска кугла, шта сте то страшно чули шта се то дешавало? Ко је то причао?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Имате сад књиге да прочитате шта је се све радило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ма не сада, питам Вас у оно време.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: У оно време нисам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А нисте чули у оно време? Добро.

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Не знам колико ми верујете а верујте да по три месеца нисам дошао у Зворник, јер сам био горе на одбрани града.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите колега. Ево Вас је предложио бранилац. Бранилац нема питања. Питања?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате. Хвала Вам. Да ли тражите трошкове за долазак?

Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: Да.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сведок тражи трошкове.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Исплатити сведоку трошкове према спецификацији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До виђења, пријатно.
Сведок МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ: До виђења. Пријатно.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се у допуну доказног поступка прочита:

- **Извод из КТА уписника Основног јавног тужилаштва у Зворнику за 1992.годину.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је овај документ, испало је из оног па није било здружено. Има ли још предлога у допуну доказног поступка?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да странке сагласно изјављују да немају нових предлога у допуну доказног поступка и да је доказни поступак завршен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте имали времена за евентуално припремање одбрана, нико није тражио да се нешто додатно изјашњава да ли је тако? Добро. Хвала.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У вези са прецизираном оптужницом да би заиста све било јасно, чини ми се да треба додатно појаснити тачку 2-б радње кривичног дела и то чиним на такав начин што се из текста изоставља реченица «саглашавајући се сваки са предузетом радњом један другог». А у квалификацији у вези с тим додаје «од чега за тачку

2-б оптужнице за оптуженог Савића и Ћилерџића и у вези чл. 24 КЗ СРЈ».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То овамо на крају је ли?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као помагање је ли?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тако је и описано, међутим, можда се схвати погрешно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је ово јасно колеге? Јесте је ли? Само је додато законска одредница за члан 24 КЗЈ.

Адв.НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Председнице, ево ја бих приложио везано и за изглед Јанковић Дарка у то време, а и везано за, ја сам само у једном примерку ископирао фотографију и ево ја сам ископирао овако у једном примерку, Вама оригинал само на увид пошто само та једна фотографија има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Оно 23. маја.

Адв.НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: А и везано за изглед у односу на то како су сведоци описивали Јанковића како је изгледао у то време.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да бранилац оптуженог Јанковића предаје суду фотокопију фотографије са свадбе одржане 23. маја 92. према наводима сведока Биљане Дуловић у чији оригинал је извршен увид.

ЗАВРШНА РЕЧ СТРАНАКА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Заменик тужиоца за ратне злочине. Изволите.

Заменик тужиоца у завршној речи изјави:

Поштовано Веће – господо судије,

Рад на истраживању ратних злочина на подручју територије Општине Зворник, започет је делимично од стране правосудних органа Републике Србије отварањем истраге против једног лица у 1994. години пред Окружним судом у Шапцу, у коме је донета и правноснажно осуђујућа пресуда К бр.41/94 против Вучковић Душана званог „Репић“ а потом, почев од 1996. године вођен је истражни

поступак и од стране Тужилаштва Хашког Трибунала – првенствено против два лица (пред овим судом оптужених Грујић Бранка и Поповић Бранка у предмету К.По2-28/10).

Доношењем Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине у 2003. години, Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије започиње озбиљна истраживања свих ратних злочина почињених на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) у складу са овлашћењима из своје надлежности заснованим у посебном закону на принципу „без обзира на држављанство учиниоца или жртве“.

Почетком 2005.године, Тужилаштво за ратне злочине захтевало је отварање истраге прво против осам лица, од чега су шест са подручја Републике Србије а два са подручја БиХ, а потом и против још једног лица са подручја Републике Србије, сви за кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из чл. 142. ст.1. КЗ СРЈ, извршеног на подручју територије ове општине.

Истрага је том приликом отворена и против овде оптуженог Јанковић Дарка званог “Пуфта“ из Краљева, али исти није био доступан државним органима Републике Србије, те је поступак истраге према њему раздвојен све до његовог лишења слободе 02.јануара 2010. године и доношењем решења о одређивању притвора од стране Истражног судије Вишег суда - Одељења за ратне злочине у Београду, од 03. јануара 2010. године.

Против четири лица подигнута је оптужница и против њих је вођен посебан поступак који је правноснажно завршен. (Три лица су осуђена на затворске казне, а једно лице је ослобођено од оптужбе у предмету овога суда КВ бр.5/05)

У даљем разоткиравању непосредних извршилаца кривичног дела ратног злочина на подручју општине Зворник, уследило је отварање истраге против два лица и то овде оптужених Ћилерџић Саше и Савић Горана званог “Саво“ , обојице из Краљева, по њиховом лишењу слободе 12.07. односно 29.10.2007. године.

Против оптужених Савића и Ћилерџића подигнута је оптужница КТРЗ 8/07 од 14. марта 2008. године, за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва а након ступања оптужнице на правну снагу, започео и главни претрес, док је против **оптуженог Јанковић**

Дарка подигнута оптужница КТРЗ број 1/10 тек 26. априла 2010. године, за исто кривично дело.

Како се по обе оптужнице радило о јединству кривично правног догађаја, у којима су сва тројица оптужених учествовали и као саизвршиоци, то сам предложио а суд је и прихватио, спајање поступака и једновремено суђење.

Ради ефикаснијег поступања у суђењу, 10.09.2010. године, изменио сам и прецизирао диспозитив обе оптужнице. По овој јединственој оптужници суд је у току кривичног поступка извео бројне доказе, по мом мишљењу на законом дозвољен начин.

Један број доказа добијен је и од Тужилаштва Хашког Трибунала који по свом садржају представља писмене одлуке и документа новоуспостављене власти у Српској општини Зворник у периоду пред почетак и на самом почетку рата у 1992. години, као и писмене изјаве оштећених и сведока узетих од стране истражитеља овог Тужилаштва.

У току трајања кривичног поступка, на главном претресу, највећи могући број доказа из истраге непосредно је изведен и саслушан већи број оштећених и сведока, док је један број доказа на основу законом прописаних услова, прочитан из предмета Окружног суда у Шапцу К бр. 41/94, а други из предмета овог суда КВ. 5/05, па сходно овако утврђеном чињеничном стању, дана 17.11.2011. године као и на данашњем главном претресу прецизирао сам радњу кривичног дела против **оптужених Савић Горана, Ћилерцић Саше и Јанковић Дарка**, за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези чл.22. истог закона, од чега у тачки Пб) оптужнице за оптужене Савића и Ћилерцића и у вези чл.24. истога закона, при којој остајем у потпуности.

Господо Судије,

У даљем излагању своје завршне речи, ради лакшег праћења, презентираћу њен садржински концепт заснован на одредби из чл.344. Законика о кривичном поступку.

Наиме, све изведене доказе на којима се може засновати пресуда нећу збирно наводити већ ћу најбитније доказе појединачно означавати приликом њихове оцене, а затим ћу изнети укратко њихову основну садржину и цитате упечатљивих и сликовитих казивања оштећених и

сведока који доказују по мени, одлучне чињенице неопходне за биће извршеног кривичног дела, за норму међународног права или пак чињенице везане за идентификацију оптужених те на крају навести околности важне за утврђивање субјективног односа извршилаца према кривичном делу.

Доказе и оцену презентираћу редоследом догађања наведених у чињеничном опису диспозитива измењене и прецизиране оптужнице, а не њиховим редоследом извођења на главном претресу.

Република Босна и Херцеговина (БиХ), пре проглашења своје независности од 03. марта 1992. године, била је једна од република Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ). Република БиХ, призната је као самостална држава 06. априла 1992. године од стране Европске заједнице, потом је примљена је у Уједињене Нације Резолуцијом од 22. маја исте године.

Не улазећи у мотиве и разлоге оружаних сукоба у БиХ, сматрам да се са сигурношћу може закључити, што је ноторна чињеница, да је почетком 1992. године на територији БиХ био већи број оружаних сукоба који су се нарочито интензивирали после проглашења њене независности, за коју независност није био српски народ у БиХ. Оружани сукоби су се водили на целој територији БиХ између наоружаних формација на страни српског, муслиманског и хрватског народа почев од почетка 1992. па све до „Дејтонског споразума“ из 1995. године.

Општина Зворник налази се на самом источном делу Републике БиХ и граничи се са западним делом тадашње СРЈ, односно сада Републиком Србијом. Ова општина је такође била захваћена оружаним сукобима који су се водили између наоружаних формација муслиманског (већинског) и српског (мањинског) становништва који су живели на територији ове општине. Почетак оружаних сукоба започео је почетком априла 1992. године након више инцидентних збивања, и, након неуспеле поделе власти у овом граду, између муслиманског и српског становништва.

Дакле, сада се са сигурношћу може закључити да се у свако релевантно време, између страна у сукобу у Републици БиХ одвијао оружани сукоб довољног обима и интензитета да се има основа применити ратно право отелотворено у Женевским Конвенцијама и Допунском протоколу уз Женевске Конвенције. У конкретном примеру

у овом случају примењива је Женевска конвенција о заштити грађанских лица за време рата од 12.августа 1949. године и Допунски протокол уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба.

Оно што је несумњиво утврђено у току кривичног поступка јесте да су оружане формације српске стране у сукобу 8. априла 1992. године успеле да потпуно преузму власт у граду Зворнику и потом формирају своје локалне органе.

Наиме, одлуком српског Кризног Штаба од 10. априла 1992. године, формирана је Привремена влада Српске Општине Зворник и за њеног председника изабран Бранко Грујић из Зворника, а за команданта штаба територијалне одбране у Зворнику одлуком Привремене владе од 28. априла 1992. године именован је Бранко Поповић, под лажним именом "Марко Павловић" (против оба ова лица води се кривични поступак у предмету који сам напред навео).

Одмах по формирању, Привремена влада и њен председник, упутили су јавни позив добровољцима за приступање одбрани српских интереса у Зворнику. На позив се јавило више лица са подручја Републике Србије, а међу њима и правноснажно осуђени: Славковић Драган зв. „Торо“, из Краљева, Кораћ Иван зв. „Зокс“ из Краљева, Филиповић Синиша зв. „Лопов“ из Руме, као и овде оптужени Савић Горан звани "Саво", Ћилерџић Саша и Јанковић Дарко звани "Пуфта", сва тројица из Краљева. Доласком у Зворник, у организованом прихвату од стране цивилне и војне власти Зворника, добровољци се распоређују у јединице Територијалне одбране Зворника, при чему су оптужени распоређени у јединицу Територијалне одбране под називом "Пиварски", чији је командир био сада пок. Пиварски Стојан из Зрењанина.

Све напред изнете чињенице утврђене су изведеним доказима на главном претресу као и у правноснажно завршеном кривичном поступку - предмет овог суда К.В. 5/05.

У вези са статусом добровољаца желим поновити став Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије: Оптужене Савић Горана, Ћилерџић Сашу и Јанковић Дарка нисмо извели пред суд због добровољног одазивања у рат на позив једног од конститутивних народа у Босни и Херцеговини у циљу одбране српских интереса. Право да помогнеш корпусу свог народа моралан је лични чин и по

међународним стандардима поштовано право. Оптужени су изведени пред овај суд за оно што су у току учешћа у рату учинили а никако нису смели, јер је такво понашање забрањено по правилима међународног права а по домаћем праву такво понашање представља радњу кривичног дела ратног злочина.

Господо судије, у оцени доказа ићи ћу редоследом како је чињенично стање представљено у диспозитиву оптужнице.

Под I представљени су злочини извршени на пољопривредном добру „Економија“.

У периоду од око 5-12. маја 1992. године, на пољопривредно добро „Економија“ у Зворнику, довођена су цивилна лица муслиманске националности, лишена слободе од више припадника Територијалне одбране Зворника, и ту затварана у просторији за смештај и клање стоке. У овом периоду су међу затвореним лицима били и оштећени, сада заштићени сведоци у предмету овог суда КВ број 5/05, и то: сведоци под псеудонимима „У“, „Четири“, „Х“, „Т“, „Ф“, „Бета“, па затим оштећени: Реџић Мухамед, Коркутовић Кемал, Буквић Бего, Даутовић Несиб, Чирак Исмет, Авдиспахић Јусуф, Хусеиновић Мехо, Буљубашић Абдулах звани „Бубица“, Џихић Сефудин, Авдић Сенаид, Мујановић Нермин, Ибишевић Бего, Турковић Бешир, Сеад Фериз, те још један број лица чији идентитет није утврђен.

У напред наведеном периоду, у просторију „Економије“, улазили су у више наврата и овде оптужени Савић Горан звани „Саво“ и Јанковић Дарко звани „Пуфта“ заједно са правноснажно осуђеним Славковић Драганом звани „Торо“ и Кораћ Иваном звани „Зокс“ који су у том објекту према затвореним цивилима предузимали више незаконитих радњи и тако кршили правила међународног права из члана 3 став 1 тачка 1 под а) IV Женевске конвенције и правила из члана 4 став 2 тачка а) Протокола II.

Радња која је у оптужници описана у тачки I 1.а) за оптужене Савић Горана и Јанковић Дарка.

Наиме, оптужени Савић Горан и Јанковић Дарко су највероватније 5. маја 1992. године, у просторију „Економије“ ушли заједно са правноснажно осуђеним Славковић Драганом и Кораћ Иваном, па саглашавајући се сваки са предузетом радњом другог, том приликом тукли ногама, рукама и другим предметима више оштећених

затворених цивила, и на тај начин повређивали њихов телесни интегритет. Међу затвореним цивилима били су сигурно и оштећени: заштићени сведок „Бета“, Чирак Исмет, Мујановић Нермин, Ибишевић Бего, Реџић Мухамед, Турковић Бешир, Сеад Фериз, као и још 5 лица који су заједно доведени на „Економију“, а чији идентитет није утврђен.

Према сведочењу заштићеног сведока „Бета“ на главном претресу, од 08. маја 2009. године, на коме је поновио своје сведочење дато са главног претреса од 11. јула 2006. године у предмету К.В.бр. 5/05, међу првом групом војника која их је тукла на „Економији“, била су лица позната му по надимцима „Торо“, „Зокс“, „Пуфта“, „Репић“, „Саво“ и још неки чијих имена није могао да се сети. Дакле, ову групу чинили су правноснажно осуђени Славковић Драган звани „Торо“ и Кораћ Иван звани „Зокс“, као и овде оптужени Јанковић Дарко звани „Пуфта“ и Савић Горан звани „Саво“. Та прва група их је тукла, псовала...а носили су палице и пушке и сви су их ударали. Када су почели да их туку и газе, ударају, неки од оштећених су падали у несвест. За лице по надимку „Пуфта“ сведок тврди да је био дебео, а за лице по надимку „Сава“ да је био сличан „Пуфти“.

Према транскрипту аудио записа са главног претреса од 8. маја 2009. године, (стр.48) заштићени сведок „Бета“ о времену дешавања, начину туче и лицима која су их тукла, каже:

„Па, ето, тај први дан предвече када смо пребачени, били ту, дошли ту на „Економију“, упала је једна група војника који су били јако добро опремљени, у маскираним униформама, па су почели да нас туку одмах.“

„Било је то исти дан, први пут кад су дошли“, дакле, када је на Економији затворена група цивила у којој је био овај сведок „Бета“, „па та прва туча можда је трајала једно пола сата, а можда и више, не знам сад био је ту «Пуфта», «Саво», па њих двојица су већином били заједно“.

У вези са првом тучом на „Економији“ заштићени сведок „Бета“ за себе каже: „Све што су користили други на другима и на мени су тако“...“Мене су, неко је од њих ударио и онесвестио“...“онда су ме поливали водом, видим и да су и ови други измлаћени и тако дођем к себи“.

**Радња описана у тачки I 1б) оптужнице за оптуженог Савић
Горана.**

Дана 12. маја 1992. године, у просторију „Економије“ ушао је поново оптужени Савић Горан, али сада само са правоснажно осуђеним Славковић Драганом, којом приликом је осуђени Славковић прво прозвао по имену оштећеног Буљубашић Абдулаха званог „Бубица“, питајући га каква је он то зверка када он мора лично да га испитује, након чега су овог оштећеног, оптужени Савић и осуђени Славковић, саглашавајући се са предузетим радњама један другог, тешко претукли и од њега одузели златан ланчић са врата, на тај начин што је оптужени Савић стајао наоружан у непосредној близини за време док је осуђени Славковић оштећеног тукао ногама и рукама по глави и другим деловима тела. За време трајања туче оптужени Савић је у једном тренутку са врата оштећеног „Бубице“, врхом цеви своје пушке скинуо и одузео златан ланчић уз речи: „ово ти више неће требати“.

Напред наведено чињенично стање произилази посебно из исказа саслушаних заштићених сведока под пседонимима и то: „Бета“ на главном претресу од 08. маја 2009. године, „У“ и „Ф“ на главном претресу од 15. априла 2011. године, односно 23. јануара 2009. године и „Т“ на главном претресу од 15. априла 2011. године, односно 22. јануара 2009. године, као и из исказа других сведока чија сведочења су, иако мање детаљна сагласна са казивањима наведених оштећених заштићених сведока.

Утврђено чињенично стање у вези са инкриминисаним догађајем од 12. маја 1992. године делимично је потврђено и делимичним признањем правоснажно осуђеног Славковић Драгана званог „Торо“ (правноснажна пресуда тога суда КВ 5/05 од 29. маја 2008. године).

Казивања заштићених сведока „Бета“, „Т“, „Ф“ и „У“ на несумњив начин су потврдила да је оптужени Савић Горан звани „Саво“ заједно са правоснажно осуђеним Славковић Драганом званим „Торо“ тукао оштећеног сада пок.Буљубашић Абдулаха званог „Бубица“ на начин како је то представљено у диспозитиву оптужнице под I 1 б) и да му је том приликом са врата скинуо и одузео златан ланчић. Осуђени Славковић у својој одбрани није негирао да је са оптуженим Савићем и још пар других територијалаца саслушавао Буљубашића на пољопривредном добру „Економија“ где је овај био затворен са више цивилних лица, да му је при саслушању ударио

наводно само један шамар, што је опет по Славковићу наводно учинио и оптужени Савић.

У вези утврђеног чињеничног стања за ову радњу кривичног дела наводим упечатљив део исказа заштићеног оштећеног сведока „У“ дат на главном претресу одржаном 23. јануара 2009. године, којом приликом је детаљно описао инкриминисани догађај, које је све радње предузео оптужени Савић као и понашање оптуженог Савића које доказује да он учествује у радњи извршења кривичног дела и да прихвата радње осуђеног Славковића као своје, тј. да је саизвршилац у овој радњи кривичног дела.

Цитирам: „Значи „Торо“ је ушао и прочитао и питао је ко је значи Абдулах звани „Бубица“ и он је рекао, и он је устао и рекао да је он, а „Торо“ је онда питао «Па која си ти бре зверка кад ја морам да те испитујем». Он се почео знојити и рекао људи па то је неспоразум, ја немам везе са тим, какав СДА. На то га је он онда почео ударати. Почео га је ударати, рукама, ногама. Знате кад човек пође да падне а он га удари ногом па га исправи још, тако нешто нисам видео у животу. Нисам видео, не могу да се сетим да га је „Саво“ тукао. Углавном сећам се врло добро да је дошао са црном пумпарицом и да је овако са цеви од пушке подигао тај ланчић и рекао «теби ово и онако више неће требати». На питање председника већа како се понашао оптужени Савић Горан, сведок у свом сведочењу, страна 7 транскрипта каже: „Држећи пумпарицу мислим да је такође уживао у овом призору, али истовремено и нас држао да тако кажем на, ако би неко случајно покушао да се побуни или што“

Злочини извршени на „Циглани“ описани под II у оптужници

Директор предузећа „Нови извор“ – погон Циглана, у Зворнику, Милорад Јовић, због недостатка радника, тражио је од представника власти Зворника (Привремене владе и Штаба Територијалне одбране) да му реше овај проблем. Проблем је решен тако што је договорено да се са пољопривредног добра „Економија“ око 20 лица која су ту била затворена, пребаци на принудни рад у овај погон, што је и учињено 12. маја 1992. године. Међу лицима која су доведена на принудни рад у „Циглану“ били су и оштећени, сада заштићени сведоци из предмета овога суда К.В. број 5/05 и то: „У“, „Четири“, „Бета“, „Т“ и „Ф“, као и оштећени: Рецић Мухамед, Коркутовић Кемал, Буквић Бего, Чирак

Исмет, Авдиспахић Јусуф, Хусеиновић Мехо, Џихић Сефудин, Адвић Сенаид као и други цивили чији идентитет није утврђен.

За чување лица на принудном раду у „Циглани“, преко Територијалне одбране Зворника, ангажовани су њени припадници, сада правноснажно осуђени Славковић Драган и Кораћ Иван, а по поновном доласку на територију општине Зворник и поновним прикључењем територијалној одбрани, на дужности чувара ангажовани су и овде оптужени Савић Горан, Ћилерџић Саша и Јанковић Дарко. Ова тројица оптужених поново долазе на територију општине Зворника неутврђеног дана, крајем маја, односно почетком јуна 1992. године, и то тако што је прво дошао оптужени Јанковић, а потом оптужени Савић и Ћилерџић.

Радња кривичног дела описана у тачки II а) оптужнице за оптужене Савић Горана, Ћилерџић Сашу и Јанковић Дарка

Обзиром да су сви оптужени и осуђени били из Краљева, то су их оштећени називали „Краљевачка група“ и препознавали их по њиховим надимцима: Славковић Драгана као „Торо“, Кораћ Ивана као „Зокс“, Савић Горана као „Саво“, Ћилерџић Сашу као „Саша“ и Јанковић Дарка као „Пуфта“. Иначе, по овим надимцима су се и осуђени и оптужени међусобно оловљавали, почев од првог сусрета са затвореним цивилима на пољопривредном добру „Економија“.

Оптужени Савић, Ћилерџић и Јанковић, по свом поновном враћању на ратиште на подручју Зворника, поново су сви заједно у јединици „Пиварски“, у саставу територијалне одбране. Они одлазе у „Циглану“ где су већ из исте јединице били ангажовани осуђени Славковић Драган и Кораћ Иван.

Пре доласка оптужених у „Циглану“, осуђени Славковић је заједно са осуђеним Кораћем већ био увео „праксу“ да цивиле на принудном раду из „Циглане“ одводи да по њиховој наредби и непосредној контроли и за њихов рачун врше пљачкање муслиманских и српских кућа на подручју Зворника. По поновном доласку на подручје Зворника, оптужени Савић, Ћилерџић и Јанковић се укључују у радњу пљачкања кућа најчешће заједно са правноснажно осуђеним Славковићем и Кораћем.

Пљачкање кућа вршено је тако што су у пратњи и под стражом оптужених из напуштених мулсиманских, па и српских кућа, оштећени били приморани да одузимају ормаре, телевизоре, фрижидере и другу робу, коју су оптужени потом присвајали, пребацујући опљачкане ствари у Републику Србију. Пребацивање опљачканих предмета чињено је и тако што су ову робу скривали са робом из „Циглане“.

Оптужени су, саглашавајући се са предузетим радњама један другога, у пљачкање напуштених кућа одводили више оштећених цивила на принудном раду у "Циглани" у различитим групама, а међу њима су најчешће били и заштићени сведоци „У“, „Ф“, „Т“ и „Четири“, о чему су „У“, „Ф“, и „Т“ сведочили на главном претресу од 15. априла 2011. године а „Четири“ на главном претресу од 01. септембра 2011. године.

Према сведочењу заштићеног сведока «Т» у групи која је одвођена у пљачкање вредних предмета из напуштених кућа најчешће су били оштећени «У», «Ф», «Бета» и «четири», а након свог опоравка и овај сведок. Група која их је одводила у пљачкање најчешће су били по њима «Торо», «Пуфта» и «Саво». О учешћу оптуженог Савић Горана званог «Саво», овај сведок на главном претресу од 22.јануара 2009.године (стр.25 транскрипта) каже:

„Ми смо, овај, ишли са камионом, то је шлепер био, камион у Козлуку, у једно складиште, овај, које се звало Бубан““ У то складиште смо дошли да товаримо материјал и ту се и „Саво“ створио“...“Не знам како је он дошао ту, „Саво“ је сећам се сишао са спрата и отварао врата“...“ и снιο је са спрата одозго два сата-струјомера“...“и закачио је за нешто да ли канап или жица, овако је ставио тај канап преко рамена, један сат позади један напред“...“ и отвара сада доле споља сандуче од струјомера“...“одатле је исто скинуо сатове“. „Саво“ није са нама отишао за Каракај“...“али сам га видео лично да је он то исто чинио“...“он је човеку томе поскидао сатове и однео значи пљачкао, иза тога ја стојим“.

На питање председника већа је ли чуо некада да је неко причао да је оптужени Савић водио неку групу у пљачке, сведок „Т“ на стр.29 транскрипта каже:

„Па причали су, колеге су ми причале овај, да су ишли горе по Зворнику и по Кули граду и по Дивичу, и пошто ја знам куд је било ишао сам и ја по Зворнику“.

А на поновљено питање да ли је од оштећених који су ишли у пљачке то чуо и за оптуженог Савић Горана овај сведок је потврдио па каже:

„Па чуо сам да је и „Саво“ са њима био у тој групи да оду по Зворнику и по Дивичу горе, а сад да ли је „Саво“ наређивао или није, ја то не знам, јер они су имали ко год дође прозове и каже: ајмо група...“

Овај сведок се сећа (стр.18 транскрипта) да је у једном случају приликом пљачкања куће на уласку у Козлук, која није била сва израђена већ само приземље, да су на њеном првом спрату, где је била сложена цигла, пронашли испод те цигле видео рекордере и колико му се чини „те видео рекордере смо дали „Сави“, који их је ту довео.

Описујући оптуженог Савић Горана на стр.22 транскрипта сведок „У“ га везује и за пљачку уља тврдећи да је у пљачки уља учествовао, па каже: „Саво“ је био сигурно“.

Заштићени сведок „Бета“ на главном претресу од 08.маја 2009. године, 61.страна транскрипта, на питање председника већа ко их води у пљачке каже: „Па, „Торо“, „Зокс“...било је њих четири, пет, значи „Саво“, а на питање шта је говорио „Саво“ да узму из кућа сведок каже: „Па сви су говорили исто, значи у коју год кућу дођемо све што је вредно да товаримо и ако се нешто понесе што не ваља, онда „остави то, баци то,...“

У дефинисању „Краљевачке групе“ која их је водила у пљачке на „Циглани“, сведок „У“ на стр.9 транскрипта са главног претреса од 23. јануара 2009. године каже:

„Па то је била група коју је водио војвода Челе, група значи у којој су били „Торо“, „Зокс“, „Пуфта“, „Саво“, „Саша“, јер у почетку су нас водили само „Торо“, „Зокс“ и „Пуфта“, онда су након одређеног времена, не знам сад временски тачно колико, се ту придружили њима „Саво“ и „Саша“.

Заштићени сведок „У“ у свом сведочењу је тврдио да је у пљачкање вођен готово свакодневно и то прво по Зворнику, а потом по Дивичу, Козлуку и да је у пљачке ишао са „Тором“, „Зоксом“ и „Пуфтом“, најчешће, а са „Савом“ и „Сашом“ мање пута, односно да су са „Савом“ и „Сашом“ ишли, цитирам „пар пута у пратњи“.

Заштићени сведок „Ф“ на главном претресу од 23.јануара 2009. године, стр.66 транскрипта, одговарајући на питање да ли је некад лично видео „Сава“ и „Сашу“ да нешто товаре одговорио је:

„Рекао сам вам госпођо да „Саша“, да ја нисам ишао на утовар тај дан када се десило то Чираку, али је „Саша“ лично био у Козлуку и да је водио двојицу-тројицу прије тога, те нећу да понављам три пута“.

Заштићени сведок „Бета“ на питање председника већа да ли је чуо за „Сашу“, на 64. страни транскрипта каже, цитирам: „...да ли са Економије или Циглане или оба двоје...он је био из те „Краљевачке групе“, видео сам га“ „чини ми се да је био „Саша“ када смо ишли да товаримо по Зворнику, да је он био ту“.

У вези са учешћем оптуженог Ћилерцић Саше у пљачкама потврђује у свом сведочењу и заштићени сведок „Ф“ на главном претресу од 23. јануара 2009. године који је чуо, цитирам, „да је Саша био у Козлуку“, да је „то било стовариште приватника некога“.

У вези са пребацивањем опљачканих предмета у Републику Србију сведок „У“ на стр.18 транскрипта каже:

„Дешавало се рецимо да смо из одређених радионица занатских прво машине товарили доле испод, па онда преко тога цреп да би се закамуфлирало да се не зна шта је испод и то се превозило у Србију и продавало“.

Према сведочењу директора „Циглане“ Милорада Јовића, на главном претресу од 08.маја 2009. године затворени Муслимани су са пољопривредног добра „Економија“ пребачени на принудни рад у „Циглану“ по одобрењу Привремене владе општине Зворник, а због недостатка радника у процесу производње. За обезбеђење затворених Муслимана на принудном раду ангажовани су припадници територијалне одбране и то осуђени Славковић Драган и Кораћ Иван, а потом и овде оптужени Јанковић Дарко, Савић Горан и Ћилерцић Саша. Осуђени и оптужени били су у војној униформи и наоружани. Они су углавном били задужени за муслимане-цивиле на принудном раду. Осуђени Славковић Драган постављен је за шефа обезбеђења. Ова група припадника територијалне одбране на обезбеђењу у „Циглани“ била је ангажована у периоду од краја маја па до почетка јула 1992. године.

Пре него што су осуђени и оптужени преузели чување Муслимана у Циглани за њих је био задужен припадник територијалне одбране Митровић Светислав звани „Нишки“.

По преузимању обезбеђења на „Циглани“ од стране „Краљевачке групе“, у овој групи су на самом почетку били Славковић Драган звани „Торо“, Кораћ Иван звани „Зокс“ и оптужени Јанковић Дарко звани „Пуфта“, а потом су им се придружили и оптужени Савић Горан звани „Саво“ и Ћилерџић Саша звани „Саша“.

„Краљевачка група“ је поједине затворене цивиле на принудном раду у „Циглани“ одводила у пљачке напуштених муслиманских па и српских кућа на подручју Зворника. Из кућа су купили све вредне предмете које су потом товарили на теретна возила. Заштићени сведок „У“ тврди да је он као и сведок „Четири“ највише пута био у групи која је одвођена у пљачке. Из разговора са возачима теретних возила као и из личног увида сведок тврди да је опљачкана роба возена за Србију. Овај сведок је присуствовао и ситуацији када је осуђени Славковић оптуженом Јанковићу стављао на руке паре након што су натоварили пун камион телевизора, регала, троседа, када је то „Пуфта“ требао да вози за Краљево. То зна јер је возач тада рекао „сада морам да возим са њима за Краљево“. Сведок „У“ је присуствовао и ситуацији када је осуђени Славковић бројао већи штос марака оптуженом Јанковићу и том приликом му рекао „ово ћеш однети тамо где возимо а паре знаш посао“.

У свом сведочењу и заштићени сведок „Т“ је потврдио да је вођен у групи за пљачкање, те се сећа да су први пут када је ишао у пљачке групу водили осуђени Славковић и Кораћ и оптужени Јанковић. Овај сведок се сећа да је неколико пута био у пљачки кућа на подручју Зворника и два пута на подручју Козлука где су са једне куће на три спрата поскидали сву столарију и утоварили у камион. Овај сведок се сећа и да је на подручју Козлука у пљачку ишао и у групи у којој је био оптужени Савић Горан.

У погледу начина пљачкања, лица која су одводили затворене Муслимане у пљачку са сведоком «У» сагласан је и сведок «Ф», «Бета» «четири» и други.

Наређивањем пљачкања из муслиманских и српских кућа, оптужени су као саизвршиоци кршили правила из члана 3 став 1 тачка

1 под ц) IV Женевске конвенције и правила из члана 4 став 1 и 2 тачка е) и г) Протокола II јер су тиме нарушавали достојанство личности оштећених, те тако према њима нечовечно поступали.

**Радња кривичног дела описана у тачки II б) оптужнице
за оптужене Савић Горана, Ћилерџић Сашу и Јанковић Дарка**

Неутврђеног дана у другој половини јуна 1992. године, у предвечерњим часовима, оптужени Савић Горан, Ћилерџић Саша и Јанковић Дарко заједно су дошли до објекта и просторије у којој су били закључани оштећени цивили на принудном раду у „Циглани“. Били су наоружани личним аутоматским наоружањем при чему је оптужени Јанковић имао и војнички нож, а оптужени Ћилерџић и пиштољ.

Критичном приликом су оптужени Савић Горан и Ћилерџић Саша учествовали као помагачи оптуженом Јанковић Дарку у тешком телесном повређивању оштећених Чирак Исмета и Даутовић Енвера, а оптужени Јанковић Дарко и у убиству Чирак Исмета.

Наиме, телесно повређивање оштећених учињено је тако што је оптужени Јанковић прво захтевао да из просторије изађе оштећени Чирак Исмет, кога он одводи у другу просторију и ножем порезује по врату, а затим га изводи ван објекта и уз помоћ једног од оптужених убацује у гепек путничког возила и одвози из Циглане где га на непознатом месту из ватреног оружја лишава живота. За време телесног повређивања оштећеног Чирака друга двојица оптужених Савић и Ћилерџић наоружани стоје у непосредној близини и тиме тако код свих оштећених који су ту затворени стварају уверење безнадежности за пружање било каквог отпора, што су и хтели и тиме помагали оптуженом Јанковићу у телесном повређивању оштећених.

Порезивање по врату оштећеног Исмета оптужени Савић је прокоментарисао, цитирам: „јебо мајку, будале, ја му даво оштар нож, он оће тупим ножем да га закоље, а не може нож“, док је оптужени Ћилерџић коментарисао да „Пуфта“ није нормалан, да он то тако не ради већ метак у чело и готово.

Након извесног времена по одласку оптуженог Јанковића са возилом, чуо се пуцањ, а недуго затим, оптужени Јанковић се враћа у

Циглану где су били затворени оштећени цивили на принудном раду. За време одсуства оптуженог Јанковића, оптужени Савић и Ћилерџић су и даље присутни на лицу места.

На неколико дана пред описани догађај са оштећеним Чирак Исметом **оптужени Јанковић** је оштећеном Даутовић Енверу наредио да са своје руке скине тетоважу „звезда са полумесецом“ како зна и уме. Оштећени Даутовић је покушавао да загрејаним металом скине тетоважу, али у томе није успео.

Када се оптужени Јанковић вратио у „Циглану“, поново је са улаза просторије где су се налазили оштећени позвао да сада из просторије изађе оштећени Даутовић Енвер, па видећи да са руке није скинуо тетоважу одводи га у другу просторију и ножем му одсеца део коже са руке на којој се налазила тетоважа, промера 5/6 цм. За време извођења и одсецања коже са руке од стране оптуженог Јанковића, оптужени Савић и Ћилерџић су и даље стајали наоружани у непосредној близини и тиме свесно помагали оптуженом Јанковићу, у телесном повређивању оштећеног Енвера, јер су и даље својим присуством код оштећених стварали уверење потпуно безнадежне ситуације за пружање било каквог отпора, што су и хтели.

Чињенично стање у вези са телесним повређивањем Даутовић Енвера и Чирак Исмета односно убиством Чирак Исмета утврђено је сведочењима већег броја сведока а посебно истичем из сагласних сведочења заштићених сведока „Т“ на главном претресу од 15.априла 2011. године и 22.јануара 2009. године, „У“ и „Ф“ на главном претресу од 15.априла 2011. године и 23.јануара 2009. године као и сведока Славковић Драгана и Кораћ Ивана са главног претреса од 11.новембра 2008. године и 21.децембра 2010. године и Јовић Милорада са главног претреса од 08.маја 2009. године.

У вези са радњом кривичног дела из ове тачке оптужнице цитираћу упечатљиве исказе заштићених сведока о чињеницама које се односе на радњу кривичног дела и на оптужене и на учешће све тројице оптужених у овом инкриминисаном догађају.

Заштићени сведок „Т“ на главном претресу од 22.јануара 2009. године објашњавајући како се десило да у ранијим сведочењима није помињао лице кога су звали „Саша“ овде оптужени дакле Ћилерџић Саша , док га је на овом претресу поменуо, он на стр. 39 каже, цитирам:

„Па добро сам се присетио тога свега, и, овај, када се сад ради о „Сави“, значи више сам се концентрисао и то да сам њега видио, присуствовао јесте, присутан је био...“

„...Да је он („Пуфта“) њега потеро, да је Исмет закрико и да је побего горе на врх од те гомиле кромпира, врећа, горе побегао и да је он њега свукао одозго и да је „Пуфта“ тако вришто да се то десило док је он излазио овамо напоље, овај, тада се десило са Чирака, а ту га је сачекао, овај, „Саша“, то је 100 посто тако“

Да би затим овај сведок на питање где види „Сашу“ појаснио:

„Јесте, па он је ту одмах“.

Заштићени сведок „У“ на главном претресу од 23.јануара 2009. године, на стр.24 транскрипта, каже, цитирам:

«Прво је он Чирака извео и знам да се иживљавао на њему, значи на све могуће начине, знам да је ушао „Саша“ и да је сео прекопута нас и рекао да „Пуфта“ није нормалан и да њему ако неко нешто не паше да он има пиштољ, подигне затим пиштољ, ја га убијем и готово, не патим га. Знам да је „Саво“ у једном тренутку дошао на врата смијући се и рекао, звао сам „Сашу“ да дође да види, чини ми се да је реко баш овим речима „јебо мајку будале, ја му даво оштар нож, а он оће тупим ножем да га закоље а не може нож“.

На страни 40 транскрипта сведок „У“ у вези са оптуженим Филерцић Сашом тврди да је „Саша је имао пиштољ јер зна да кад је говорио то да је диго пиштољ и показао га“...“био му је за појасом, чини ми се да је био у футроли“.

На стр.27 транскрипта овај сведок каже и следеће, цитирам:

«Они су Чирака ставили у ауто и одвезли га негде. Чуло се да ли три, да ли четири пуцња, значи они њега нису могли далеко одвести јер су се брзо вратили“.

На питање ко је све присутан при повређивању оштећеног Даутовић Енвера сведок „У“ на стр.28 транскрипта каже, цитирам:

„Тачно, појављују се после сви. Да ли се сад неко у међувремену, чини ми се да се у међувремену нико није појављивао кад су га они одвезли, али се поново појављују сви“.

„Даље се дешава, значи, следеће, Енверу је искружена та, Енвер је то, и „Саша“ је, знам да је „Саша“ рекао Енверу свака ти част ја то не бих могао издржати“.

Заштићени сведок „Ф“ на главном претресу од 23.јануара 2009. године потврдио је да су у вези са телесним повређивањима оштећених Чирак Исмета и Даутовић Енвера, учествовали сва тројица оптужених и да се догађај одиграо крајем јуна 1992. године (стр.55 и 56 транскрипта), као и да је коментар оптуженог Ћилерџића био да он никад човеку не би нанео ножем повреду, њему ко се не свиђа, цитирам, „он га радије из ватреног наоружања убије“.

Приликом извођења радње препознавања оптужених, заштићени сведок „Т“ препознао је оптужене и то: Савић Горана званог „Саво“...а за оптуженог Ћилерџић Сашу приликом суочења на главном претресу од 22.јануара 2009. године изјавио: „Изговорили сте сад неколико речи, дајете ми сумњу 90 посто да сте ви тај „Саша“. „Ваш говор и прича па нек ми Бог плати ако то није тако“; заштићени сведок „Ф“ препознао је оптуженог Савић Горана званог „Саво“ и Јанковић Дарка званог „Пуфта“, а заштићени сведок „Четири“ препознао је оптуженог Јанковић Дарка званог „Пуфта“.

На главном претресу одржаном 21.децембра 2010. године и 11. новембра 2008. године, сведочили су детаљно Славковић и Кораћ, који оптужене добро познају са ратишта на подручју Зворника. Ови сведоци су потврдили да су оптужени Јанковић Дарко, Савић Горан и Ћилерџић Саша били у обезбеђењу у „Циглани“ и да су били задужени за обезбеђење затворених Муслимана на принудном раду. Оба ова сведока посебно су истакли за Савић Горана и Ћилерџић Сашу да су то та лица под надимцима „Саво“ и „Саша“ који су били на „Циглани“ и да није било других лица са тим надимцима, те тако отпада свака сумња да су оштећени сведочећи о понашању лица са овим надимцима, сведочили о понашању неких других лица а не овде оптужених.

Да су **оптужени** Јанковић, Савић и Ћилерџић били ангажовани на обезбеђењу затворених Муслимана у „Циглани“ потврдио је и сведок Јовић Милорад. На главном претресу од 08. маја 2009. године он је изјавио да зна да је „Торо“ постављен да води рачуна о

затвореним Муслиманима и да није био на самом почетку када су сви дошли на Циглану. Овај сведок тврди да је „Торо“ довео на Циглану „Пуфту“, „Сава“ и „Зокса“. Зна и да је на Циглани био „Саша“, јер се сећа да је он после убиства Чирак Исмета тражио од „Тора“ да са Циглане отера „Пуфту“ и „Сашу“.

Дакле, све тројица оптужених ангажовани су на истом задатку у „Циглани“ да као припадници територијалне одбране чувају Муслимане на принудном раду у овој фабрици. Све тројица оптужених наоружани долазе до просторија у којима су оштећени закључани. За сво време за које оптужени Јанковић предузима непосредан чин телесног повређивања оштећених Чирак Исмета и Даутовић Енвера, оптужени Ћилерџић и Савић су у непосредној близини и својим присуством код свих оштећених стварају утисак потпуно безнадежне ситуације за пружање било каквог отпора, што и желе. Оптужени Савић и Ћилерџић на овај начин свесно помажу оптуженом Јанковићу у телесном повређивању оштећених.

Након повређивања ножем по врату оштећеног Чирак Исмета, један од друге двојице оптужених, дакле или оптужени Савић или оптужени Ћилерџић помаже оптуженом Јанковићу да у путничко возило убаца повређеног.

Пошто је оптужени Јанковић одвезао повређеног Исмета ван круга „Циглане“, оптужени Савић и Ћилерџић се не удаљавају са лица места. Они су ту. Они чекају оптуженог Јанковића.

Злуреди коментари оптужених Савића и Ћилерџића дати након телесног повређивања оштећеног Исмета, не указују ни у најмањем делу да је реч о последицама којих они нису свесни или их не желе. Напротив!!!

Ако оптужени Ћилерџић и Савић нису хтели помоћи у телесном повређивању оштећених, могли су макар покушати да оптуженог Јанковића у томе спрече; да нису хтели помоћи оптуженом Јанковићу, не би били на лицу места при повређивању оштећених; да нису хтели, не би оптуженом Јанковићу помагали у убацивању повређеног Чирака у његово возило; да нису хтели учествовати у извршењу ове радње кривичног дела као помагачи, оптужени Савић и Ћилерџић могли су се у сваком тренутку удаљити са лица места, а пре свега, нису морали да га чекају да се поново врати на Циглану и настави са својим крвавим пиром; да нису хтели, могли су о понашању оптуженог Јанковића

обавестити „свога шефа“ правноснажно осуђеног Славковић Драгана званог „Торо“, директора „Циглане“ Милорада Јовића, полицију. Све су то могли, а то нису учинили.

Коментари које су дали оптужени Савић и Ћилерџић у вези са телесним повређивањем Чирак Исмета те тражењем алкохола од стране опт.Ћилерџића за посипање ране Даутовић Енвера, нису околности које имају такав значај да искључе њихову кривичну одговорност у овом догађају, а по мом дубоком уверењу не могу послужити ни за било какво морално оправдање.

Након завршетка рата у масовној гробници на Црном Врху, пронађени су посмртни остаци Чирак Исмета, а према свим изведеним доказима, ван сваке разумне сумње се може извести закључак да је оптужени Јанковић Дарко по одвођењу из „Циглане“, из ватреног оружја лишио живота Чирак Исмета. О овој чињеници говори налаз и мишљење вештака доктора судске медицине др Дуњића, који је појаснио на главном претресу од 07. новембра 2011. године тврдњом да је повреда лобање код Чирак Исмета кружног облика, те да таква повреда настаје од пројектила и реално би могла бити узрок смрти овога лица.

На напред наведени начин оптужени су кршили правила из члана 3 став 1 тачка 1 под а) IV Женевске конвенције и правила из члана 4 став 2 тачка а) Протокола II, при чему су оптужени Ћилерџић и Савић свесно помогли оптуженом Јанковићу у телесном повређивању оштећених.

Злочини у Дому Културе у Челопеку

Према исказима оштећених и сведока, као и другим писменим доказима изведеним на главном претресу по овој тачки оптужнице, утврђено је следеће чињенично стање:

Након преузимања потпуне власти у граду Зворнику дана 8. априла 1992. године, цивилна и војна власт српске стране у сукобу предузимала је низ активности за успостављање контроле на територији ове општине. У том циљу, извршена је оружана интервенција са задатком елиминисања оружаних провокација муслиманске стране у сукобу са места Кула град по граду Зворнику, 26.

априла 1992. године. После неколико дана од заузимања Куле града извршено је разоружавање муслиманског становништва села Дивич које је било у вези са Кула градом. Због разоружавања мештана села Дивич, командант Штаба територијалне одбране Зворника, „мајор Марко Павловић“, односно Бранко Поповић, одлазио је у ово село и разговарао са њиховим представницима, прво о предаји оружја а потом о изласку муслиманског становништва из Дивича на територију под контролом муслиманске стране у сукобу.

Муслиманско цивилно становништво села Дивич кренуло је у организовано исељавање **26. маја 1992. године** са око 10 аутобуса које је обезбедила цивилна и војна власт у Зворнику. Конвој избеглица из Дивича, њих око 500 цивилних лица, међу којима су били мушкарци, жене и деца, одлази прво према Сарајеву али из непознатих разлога не успева код Власенице да пређе на територију под муслиманском контролом. Код Власенице избеглице проводе ноћ, а потом 27. маја 1992. године враћају се за Зворник и продужују према Тузли. На месту званом „Црни врх“ поново не успевају да пређу на територију под контролом муслиманске стране у сукобу, па се због тога враћају истог дана на Аутобуску станицу у Зворник.

Током неуспелих покушаја пребацивања избеглица муслиманске националности из села Дивич на територију под контролом муслиманске стране у сукобу, Грујић Бранко као председник Привремене владе и члан Ратног штаба и Ратног секретаријата и Поповић Бранко алијас „Марко Павловић“ као командант Штаба територијалне одбране и члан Ратног штаба у Зворнику, против којих се води посебан кривични поступак, одлучују да војно способне Дивичанце из избегличке колоне издвоје на Аутобуској станици, задрже и узму их као таоце за будуће размене. Своју одлуку су, преко припадника територијалне одбране који су пратили избеглице, силом и спровели. Тако, том приликом, на Аутобуској станици у Зворнику, припадници ТО из аутобуса издвајају 174 војно-способна лица и одводе их на ограђени стадион локалног фудбалског клуба. Преосталим избеглицама омогућавају да пређу на подручје Тузле, истога дана, која је била под контролом муслиманске стране у сукобу.

Одвојене мушкарце са стадиона, пешице, под стражом припадника ТО, спроводе до Управне зграде предузећа „Нови Извор“ у Зворнику, где их затварају у једну просторију и држе под стражом. Након једног часа од часа затварања, оштећене Муслимане посећује Грујић Бранко, који од њих захтева да се сви попишу и изразе

лојалност српским властима. Том приликом им саопштава да ће сви бити задржани и пребачени у други објекат.

И заиста, из управне зграде „Новог Извора“ истог дана 27. маја 1992. године, представници цивилне и војне власти у Зворнику ослобађају прво малолетног Куршумовић Муамера а потом из „Новог извора“ неки припадници ТО одводе 11 цивилних лица наводно да у краћем времену обаве неке послове, које потом никад више нису вратили.

Дана 28. маја 1992. године преостала 162 оштећена цивилна лица, из Управне зграде „Новог Извора“, са 2 аутобуса и пратњом полиције пребацују и затварају у Дом културе у Челопеку.

Међу заточеним Муслиманима из Дивича било је више блиских сродника: очева и синова, браће, стричева и синоваца, ујака и сестрића, што је у поступку утврђено на основу казивања свих саслушаних оштећених у својству сведока који су били затворени у Дому културе у Челопеку.

Понашање представника цивилне и војне власти Српске Општине Зворник, пре свега Грујића и Поповића, према мештанима села Дивич, утврђено је посебно и из исказа оштећених заштићених сведока под псеудонимима: «З», «В», «1», «2», «АЛФА», «Д», «Б», «Г», «Ћ».

Оптужени Јанковић Дарко је негде од око 10-ог, па до половине јуна 1992. године заједно са сада правноснажно осуђенима Славковић Драганом звани „Торо“, Кораћ Иваном звани „Зокс“ и Филиповић Синишом звани „Лопов“, и са сада пок. Вучковић Душаном звани „Репић“ као и са још неколико неидентификованих војника, сви у својству припадника територијалне одбране у Зворнику, кршио правила из члана 3 став 1 тачка 1 под а) и ц) IV Женевске конвенције и правила из члана 4 став 2 тачка а) и е) Протокола II, тиме што је неовлашћено, дању и ноћу, у више наврата и у различитим групама улазио у Дом културе у Челопеку у коме су боравила затворена 162 цивилна лица муслиманске националности из села Дивич, где је саглашавајући се са предузетим радњама других из групе са њима заједно затворене цивиле убијао, телесно повређивао и нарочито деградирајућим и понижавајућим поступцима према њима нечовечно поступао.

Све незаконите радње извршене у Дому културе у Челопеку које су стављене на терет опт.Јанковић Дарку, описане су по временским догађањима и разврстане по тачкама ове оптужнице означене словима а), б), в) и г).

Радње описане у тачки а) оптужнице

На дан уочи Бајрама, 10./11.06.1992. године, оптужени Јанковић је у Дому културе у Челопеку ушао заједно са сада пок. Вучковић Душаном звани „Репић“ и још неколико других неидентификованих припадника територијалне одбране, којом приликом су наредили да на бину Дома изађу очеви и синови, да свуку одећу са себе, те да врше орални секс међу собом, са променом улога, што су оштећени морали и чинити, а други то морали гледати. На бину су том приликом изведени оштећени: Јахијагић Фикрет и његов син Алмир, Бикић Мехмедалија и његов син или пак синовац Шабан, те још неколико до сада неидентификованих очева и синова и блиских сродника.

На описани начин нарочито деградирајућим и понижавајућим поступцима оптужени је нечовечно према оштећенима поступао и вређао њихово људско достојанство.

Описана радња кривичног дела произлази из сагласних казивања оштећених: заштићеног сведока „Г“ датог у поступку истраге 27.априла 2005. године, где је потврдио да је том приликом „отац сину „пушио“ и син оцу, да се замене, ето“.

О овом догађају заштићени оштећени сведок „1“ у поступку истраге од 05.марта 2010. године, на стр.3 транскрипта, каже:

„...Тај дан су нас, када су дошли натерали све уза зид, издвојили су четворицу старијих особа и четворицу млађих, натерали су их горе да се скину и натерали су те млађе особе, наводно тада су рекли „хајмо очеви и синови“, да врше један другом фелацију“.

Истом приликом, саглашавајући се са предузетим радњама један другога, оптужени Јанковић је у Дом културе ушао заједно са пок.Вучковићем где су заједно лишили живота најмање 9 лица и то тако што је оптужени Јанковић ножем, порезивањем по врату, дакле клањем, лишио живота Пезеровић Заима, замерајући му што је ожећен српкињом, и на исти начин је лишио живота Атлић Хасана, Капићић

Сакиба и Јахијагић Фикрета, за које време је сада пок. Вучковић Душан звани "Репић" пуцањем из малокалибарске пушке лишио живота Тухчић Абдулазиза, Хациавдић Салиха и Атлић Алију. Том приликом, сада пок. Вучковић, лишио је живота и Бикић Дамира тако што му је ставио цев пушке у уста и подизањем уста цеви пушке принудио Дамира да се прогне на прсте питајући истовремено Дамировог оца Бикић Нурију, да ли му је то једини син, па када је добио одговор да јесте, пуцањем у уста Дамира лишио живота. На крају ових убистава оптужени Јанковић заједно са сада пок. Вучковићем лишава живота Бикић Шабана, кога је претходно Вучковић ранио из пушке, тако што су га заједно више пута ножевима убадали у тело.

Сва појединачна лишења живота у Дому културе у Челопеку која су починили било оптужени Јанковић или сада пок. Вучковић, по свом начину извршења имају се приписати заједничкој одлуци обојице и хтењу лишења живота лица које то други чини. Оптужени Јанковић жели лишавање живота лица које је лишио живота пок. Вучковић јер то чине заједно над затвореним цивилима, Муслиманима, а на то упућује и заједничко лишавање живота Бикић Шабана, кога је претходно Вучковић ранио из пушке, а потом га обојица убадали својим ножевима у тело док га коначно нису лишили живота.

Чињенично стање у вези са извршеним убиствима које су заједно починили оптужени Јанковић и сада пок. Вучковић утврђено је посебно из исказа заштићених сведока „1“, „2“ и „3“, како у поступку истраге од 5. марта 2010. године тако и на главном претресу од 29. новембра 2010. године. Ко је кога и на који начин лишио живота посебно је упечатљиво сведочење заштићеног сведока „1“ и сведока „Б“ датих у поступку истраге.

На питање шта зна овај сведок о понашању лица са надимком „Пуфта“ сведок каже:

„По мени један од најгорих. Нож му је био специјалност, одсецао је прсте, уши, полне органе. Својим очима сам видео када је заклао моју четворицу комшија“.

„...Заклао је Фикрета Јахијагића, заклао је Шабан Бикића, заклао је у мене амицића, Заима Пезеровића и Сакиба Капицића“.

„Исти дан заклао је сву четворицу“.

„Заима је значи убоо иза левог уха, ту му је пробио до гркљана, а после се пребацио на Сакиба. Сакиба је лепо опкорачио, Сакиб је тада лежао на стомаку, задигао му је главу и заклао га је испод врата“.

Према сведочењу заштићеног сведока „Б“ датог у истражном поступку 27.априла 2005. године, овај сведок каже:

(Сиже изјаве): Сећам се догађаја за Бајрам. Тада је „Репић“ ушао са својом групом. Био је ту „Пуфта“. „Репић“ је у руци имао малокалибарку и њоме нишанио по нама. Прво је убио Тухчић Азиза, до кога је стајао мој брат, па сам помислио и да је и мој брат повређен. Тада је „Репић“ убио из малокалибарке и Хациавдић Салиха, Атлић Алију и Бикић Дамира. Дамира је убио тако што му је пуцао у уста, а претходно разговарао о томе да му је то једини син, са Дамировим оцем.

„Пуфта“ је ножем заклао Пезеровић Заима, говорећи му што си спавао са српкињом. „Пуфта“ је поклао ножем и осталу тројицу.

На крају ових монструозних убистава које је починио оптужени Јанковић Дарко, заједно са пок.Вучковићем, обојица наређују оштећенима да морају лешеве изнети ван Дома и утоварити у камион, а Дом очистити од крви. Обе наредбе су оштећени морали извршити а лешеве из Дома су изнели оштећени Халиловић Хасан, Захировић Салих, Салиховић Хусеин, Окановић Несиб и Џихић Сеад, које су они одвели да истоваре лешеве и никад их више нису вратили у Дом. По завршетку рата сви одведени цивили су ексхумирани и идентификовани у масовној секундарној гробници пронађеној на „Црном Врху“.

У вези са изношењем лешева и наредбом оптуженог Јанковић Дарка и пок.Вучковића да се Дом очисти од крви сведочио је више оштећених, чија казивања су сагласна како у погледу наредбе за чишћење Дома, изношење и утоварање лешева убијених лица, тако и у погледу идентификације оштећених који су одведени да истоваре лешеве, а који нису враћени у Дом културе. Ових лица више нема међу живима.

Радње описане у тачки III б) оптужнице

Након догађања која су се збила на дан уочи Бајрама, оптужени Јанковић поново улази у Дом културе у Челопеку али је сада са осуђенима Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Синишом, којом приликом су сви заједно оштећенима наредили да се построје у две врсте, а потом међусобно туку шамарима, што су оштећени морали и чинити. За време ове туче оптужени Јанковић је заједно са осуђенима захтевао да туча буде жешћа, смејао се и навијао. На овај начин он је према оштећенима нечовечно поступао и као саизвршилац учествовао у овој радњи извршења кривичног дела.

Напред описана радња утврђена је из исказа оштећених заштићених сведока под псеудонимима „1“, „2“, „Три“, „3“ (слово), „А“, „Д“ и „В“.

Тако заштићени сведок „1“ тврди да су морали често да се туку између себе, да су им говорили ајде да видимо ко је јачи и да је то претежно било када дођу „Торо“, „Зокс“, „Лопов“, „Босанац“ и „Пуфта“. Лица наведена под надимцима су им се смејали. Ређали су их у два реда као шпалир и оштећени су морали да се шамарају тако по сат времена.

Заштићени сведок „2“ такође је потврдио да су приморавани да се туку између себе као бокс меч, а да су их на то приморавали „Репић“, „Лопов“, „Пуфта“, „Торо“ и „Зокс“.

Радње описане у тачки III в) оптужнице

Са сада неидентификованим припадницима Територијалне одбране Зворника, оптужени Јанковић је неколико дана после Бајрама, дакле после 10/11.06.1992. године, поново ушао у Дом културе у Челопеку, којом приликом је лично тешко телесно повредио двојицу оштећених, и то тако што је ножем одсекао пенис Ефендић Зулкарнејину и ухо оштећеном Чикарић Енесу. Одсечене делове тела наређивао је да оштећени поједу, па кад то оштећени Чикарић није могао, наредио је да одсечени део тела поједе оштећени Куршумовић Исмет, што је овај морао и учинити.

Догађања у вези са овом радњом кривичног дела, утврђена су казивањем заштићеног сведока „Г“ у поступку истраге од 27.априла 2005. године. Том приликом овај сведок тврди:

„Пуфта је узео нож и сада, да ли је лево или десно, не могу то рећи, ову шкољку одсекао Енесу Чикарићу“...“Па су Зулкарнејину одсекли полни орган а морао је други човек да то поједе. Ићо један, ето, он је умро пре две, три године, Исмет, морао је то да поједе“.

Потпуна сагласност у утврђивању ове радње кривичног дела постигнута је и са сведочењима заштићених сведока „1“, „2“ и „3“ на главном претресу 29. новембра 2010. године.

Радње описане у тачки III г) оптужнице

Казивањем више сведока, а посебно заштићеног-оштећеног сведока „Г“, од 27. априла 2005. године утврђено је да је оптужени Јанковић у Дому културе у Челопеку, у који је ушао заједно са више припадника територијалне одбране, оштећеног заштићеног сведока „Г“ извео на бину, наредио му да свуче панталоне и седне у положај за молитву, што је оштећени морао и учинити, а оптужени му тада забадао врх ножа у бутине обе ноге, те тако му нанео више телесних повреда у виду убодних рана. Убодне ране су биле дубине и ширине око 3цм.

Оштећени заштићени сведок „Г“ у вези начина на који је повређен и од кога је задобио повреде тврди (стр.14 транскрипта аудио записа):

„За себе, тачно ја се не сећам датума, али знам да је било између Курбан Бајрама и Видовдана, у том периоду, „Пуфта“ је мене зовнуо на бину, ја сам горе сео, тада смо били у гаћицама и голих је било. И три рупе ми је у десну и три рупе у леву ногу убо ножем „Пуфта“, између тог Видовдана и Курбан Бајрама“.

Оштећени је тада у сведочењу потврдио и да је оптужени Јанковић Дарко звани „Пуфта“ њему наредио да се скине и позвао га да дође на бину, па сведок даље у вези тога каже, цитирам:

„Ја сам сео, оно као кад се клања, на саму ивицу бине и он је мени прво нож наслонио на чело да измакнем главу, убо ме је три у десну три у леву ногу у ове мишиће ножем“...“Три цента је било дубоко, тако је било и широко док није срасла рана. Нисам могао ни овако ногом, браћа су ме померала моја. Ако савијем ногу, рана зине и крв крене“.

И ова радња кривичног дела коју је извршио оптужени Јанковић Дарко потврђена је сагласним сведочењима других сведока који су сведочили под псеудонимима „1“, „2“ и „3“.

Поштовано веће,

Оптуженима сам појединачно, за сваки догађај, у самој радњи кривичног дела дао опис противправног понашања по међународном праву, као и саму радњу кривичног дела по примењеном Кривичном закону СРЈ. Мишљења сам да су примењени појмови и опис бланкетне диспозиције међународног права из IV Женевске конвенције и Протокола II довољно јасни и прегледни, те да нема потребе да се у завршној речи тиме детаљније бавим.

Одлучне чињенице и докази којима су утврђена кршења правила међународног права, навео сам за сваку појединачну радњу која претставља и неку од алтернативних радњи извршења кривичног дела. Изведени докази су међусобно сагласни а искази оштећених о њима су најчешће потресна казивања о ономе што су преживели. Њихова сведочења су у битноме иста. Она се разликују у небитним детаљима где објективно нису могли видети све, али њихова казивања су потпуно поуздана за догађај који описују да се исти збио и да су оптужени Савић Горан звани „Саво“, Ћилерцић Саша звани «Саша» и Јанковић Дарко звани „Пуфта“ у њима учествовали као саучесници кривичног дела. На овим казивањима може се засновати судска одлука, и то осуђујућа пресуда на коју пледирам. Разлике у казивањима сведока и оштећених, пре свега жртава ратног злочина, оценио бих разумљивим, а сам садржај исказа о чину о коме су сведочили, потпуно поузданим, па оцењујем да је њихово сведочење веродостојно и истинито.

Дакле, правном оценом утврђеног чињеничног стања на несумњив начин се може закључити да су оптужени извршили кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ и у вези члана 24 под II б) оптужнице. Ово зато што су изведени докази, ван сваке разумне сумње потврдили сваку од радњи из прецизиране оптужнице од 17. новембра 2011. године и данас 07.12.2011. године које су стављене на терет сваком од оптужених.

Поштовано веће,

Оптужени су се у својим одбранама током целог кривичног поступка бранили на различите начине, почев од одбране ћутањем, преко одбране у којој су негирали да су они та лица по надимцима о којима су сведочили оштећени и сведоци, па све до предлагања сведока који су их покушали за критично време инкриминисаних догађања „изместити“ са подручја Зворника.

Но, са потпуним уверењем сматрам да су одбране сваког од оптужених неосноване јер доведене у везу са изведеним доказима које сам напред ближе навео показују се као неистините и срачунате на избегавање кривичне одговорности.

У вези са одбранама оптужених желим да апострофирам само поједине доказе, нпр. радње препознавања оптужених од стране оштећених. Наиме, оштећени су у препознавању били потпуно убедљиви јер су оптужене претходно довољно тачно описали, а потом и сведочили шта су они конкретно од њих доживљавали они или пак други оштећени, заједно затворени било на пољопривредном добру „Економија“, било на принудном раду у „Циглани“ или пак у Дому културе у Челопеку.

Стоји чињеница да је више оштећених препознало оптуженог Савић Горана званог „Саво“ и Јанковић Дарка званог „Пуфта“, док је оптуженог Ћилерцић Сашу, заштићени сведок „Т“ познао само по гласу. Међутим сву тројицу оптужених препознали су сведоци Славковић Драган и Кораћ Иван.

Током трајања кривичног поступка сва тројица оптужених су прегледани од стране лекара одговарајуће специјалности, који нису нашли да постоји било каква сумња у компромитацију њихове урачунљивости. Дакле, оптужени су били свесни да предузимањем радњи било самостално или заједно са другим лицима на месту, у време и на начин како је то ближе представљено у чињеничном опису диспозитива измењене оптужнице, чинили кривично дело ратног злочина против цивилног становништва, што су и хтели - које стање воље и свести сваког од оптужених, чини облик виности – директни умишљај.

Како на страни оптужених нисам нашао околности које би искључиле кривичну одговорност то ради напред изложеног,

предлажем да суд оптужене огласи кривим за кривично дело ратног злочина против цивилног становништва, из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези чл.22. КЗ СРЈ од чега у тачки 2б) оптужнице за оптужене Савића и Ћилерџића и у вези чл.24. КЗ СРЈ, да их осуди на казне по закону као и да их обавезе да плате трошкове кривичног поступка.

Приликом изрицања врсте и одмеравања висине казне сваком од оптужених предлажем да суд цени све околности које утичу на висину казне, а од отежавајућих околности за сву тројицу оптужених истичем:

- начин извршења кривичног дела,
- број радњи кривичног дела у којима су учествовали као саизвршиоци,
- број смртно страдалих са укупним бројем жртава.

За оптуженог Јанковић Дарка званог „Пуфта“ указујем на отежавајућу чињеницу да је лишавање живота вршио и лично клањем, које по својој природи доношења бола подразумева тешке патње тих жртава пре наступања смртог исхода.

Од олакшавајућих околности указао бих само да је оптужени Јанковић Дарка у време извршења кривичног дела био млађе пунолетно лице, која околност по мени не би могла у битнијем да има утицај на висину одмерене казне.

Поштовано веће - господо судије,

На крају своје завршне речи желим да скренем пажњу на, по мени, величину душе и душевног живота оштећених која би се могла изразити њиховом реченицом „дао Бог да се овако никад никоме не поновило“.

У вези са оваквим ставом оштећених, а у прилог наше будућности, парафразирао бих једну мисао Владике Николаја Велимировића изречене у поводу расправе научног дела енглеског историчара Гибона који је живео и радио у 18.веку. Он каже:

Најтежа је ситуација за човеков душевни живот кад одаја наде није ни сасвим помрачена ни сасвим осветљена. Средина између овога двога је ништа у коју људи не могу да ступе а да и даље остану људи. Питање које се у оваквим ситуацијама поставља јесте да ли да се надам

или да се не надам. То питање је мучније од неизвесне судбине. Како да корачамо кроз време ка спокојству свести и душе?

Одговор на постављено питање у вези са ратним несрећама с краја 20.века, од којих је једна, надајмо се, у овом поступку расправљена, можемо пронаћи понављањем реченице оштећених: Дао Бог да се овако нешто никоме никад не понови.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала, сада ћемо направити кратку паузу, па бранилац оптуженог Савића нека се припреми.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Прекида се главни претрес ради паузе у трјању од 20 минута.

Адв. РАДОВАН ПАВЛОВИЋ: Судија имам једну молбу, ако може колега Милосављевић, он је сагласан да сада изнесе завршну реч, а колега Перовић и ја сутра, ја сам се толико због неких ствари потресао, узео сам неку таблету за смирење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја сам мислила да ћемо данас завршити, па да сутра не долазите.

Адв. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ: Ево, ја се придружујем предлогу колеге, јер у 13 и 30 имам Градски завод...

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колега је најзаузетији.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес настави након паузе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите. Шта сада, и Ви нисте спремни?

Адв. НЕБОЈША МИЛОСАВЉЕВИЋ: Таман посла, ја сам увек спреман, судија.

Завршну реч даје бранилац адвокат Небојша Милосављевић, бранилац оптуженог Ћилерцић Саше.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. Небојша Милосављевић у завршној речи изјави:

Хвала.

Поштована председнице већа, поштоване судије, уважени колега тужиоче,

Данас је свој пледоаје уважени колега тужилац завршио речима великог мислиоца, теолога и филозофа Николаја Велимировича, а ја бих своју завршну реч кренуо једним другим натписом записаним, односно зацртаним у једној катедрали, римске катедрале «Светог Петра», на којој пише: «Боље је», ја ћу то превести на српски језик, «боље је хиљаду кривих пустити, него једног невиног човека осудити». То правило има велики значај, не само за мислиоце и филозофе, него углавном за нас правнике који се баве овом професијом, и поред оне чувене латинске максиме, која је ушла у све уџбенике кривично-процесног права, *audiatur et altera pars*, нека се чује и друга страна.

Ја ћу покушати као бранилац мог клијента Ћилерцић Саше, да докажем и ја сам се углавном током овог целог поступка фокусирао само на њега и на његов случај, да мој брањеник није крив и дубоко сам веровао, господине тужиоче, да ћете после 2007. године до данас одустати од кривичног гоњења оптуженог Ћилерцића. Ја сам се изненадио када сте Ви само прецизирали оптужницу. Ви сте овде у својој завршној речи, веома дуго говорили, презентирали сте суду чињенице из тока овог поступка, како поступка предкривичног, односно истражног поступка, онда поступка на главном претресу ко је шта рекао и тако даље. Тај поступак није трајао два дана, он је трајао од 2007. године, непуне четири године. Ја сам овде непрекидно за столом одбране и ја никада нисам чуо да је неко од сведока, а било их је доста, препознао мог клијента да је био судионик ових немилих догађаја и сцена који су се догодили у Зворнику. Ја уважени тужиоче

не спорим да су се ти страшни догађаји догодили и немојте ме схватити да ја сада користећи неко право одбране, желим да кажем да жртве немају заштиту. Ја ћу бити срећан ако овај суд правилно процени све патње које су те жртве претрпеле и ужасе у овом рату, али на један објективан начин, значи без емоција, него онако како правила струке то дозвољавају.

Да кренемо од почетка. Мој клијент се није бранио ћутањем, ни онда кад су га ухапсили, ни пред истражним судијом Дилпарићем, ни пред члановима уваженог већа, није имао за то разлога. Он је цело време покушавао да докаже да је он именом и презименом, Ђилерџић Саша, рођен у Краљеву, да живи у Краљеву, где је био на територији општине Зворник, објаснио је и како је дошао. Ако се сећате пред истражним судијом је рекао – ја сам Краљевчанин, у овом граду је шест хиљада Краљевчана стрељано и када су нас позвали на мобилизацију, верујте срамота је била сваког Краљевчана да се не одазове, одзив је био сто-посто, сто-постотни одзив. Он из једне угледне домаћинске српске породице, патријархалне се пријавио и кренуо у Босну са мотивом да брани српску нејач, јер у Босни и Херцеговини је био рат. Овде слушајући вас, говорите о страшним злочинима Срба и стиче се утисак да су тамо неки Срби дошли да кољу, убијају Муслимане и тако даље. Па десетине и десетине сандука младих Краљевчана је сахрањено на локалном гробљу, па нису они ишли на излет, то су биле борбе на Калесији. Тридесет хиљада српских војника и младости је оставило своје кости на гудурама босанским, од Озрена, Калиновика и тако даље. Ја то случајно податак знам, јер сам у поступку где браним Младићеве јатаке, па сам дошао до неких егзактних података. Значи тамо је био рат. У рату се свашта дешава, стравични злочини, крађе, пљачке, све је то истина, али, верујте, ништа од тога не можемо везати за Сашу Ђилерџића. Прво, нетачно је да је он отишао и да је припадао неком одреду смрти тог Стојана Пиварског, Краљевчанина. Они јесу Краљевчани, али он никада није припадао тој јединици, он је припадао јединици војне поште Тузла и био је стациониран значи у «Алхосу», том предузећу, овај у «Глиници», а никада за то време које је боравио, није био на «Циглани». Био је значи у униформи СМБ, војној униформи, никаквој маскирној униформи није био, од наоружања је имао пушку са овом нишанском справом која је била покварена и стално док је боравио тамо, инсистирао је да му ту нишанску справу промене и да му ставе праву, значи задужио је педесет метака и тих педесет метака је вратио када је напустио зону ратишта.

Ви сте данас овде у завршној речи, ја сам Вас пажљиво слушао, поменули да тај «Саша» је носио пиштољ. Никада он није био задужен са пиштољем. Он је Вама помогао и рекао да је он познавао четворо, петоро лица који су се звали Саша, један Саша је из Трстеника, који је био у јединици «Пиварског», други Саша је био из Новог Сада и описао га, висок 1,90 и тако даље, трећи Саша је био из Зворника. Он молим вас, судије, никада није био члан те јединице покојног Стојана Пиварског и интересантно је, он се зове Саша и презива Ћилерџић, али њега нико у Краљеву од пријатеља не зове Саша, већ га зову «Ћиле», скраћеница од његовог имена Ћилерџић, тако да је то једна велика заблуда. Друго, када је кренуо из Краљева, није он ишао са Краљевчанима, није он ишао ни са Савићем, ни са Јанковићем, он је ишао са неким женама, аутобусима овде које су се пријавиле исто као добровољци да буду болничарке и тако даље, преко Удружења Срба из Босне и Херцеговине, тим просторијама је руководио пуковник онда покојни Гојко Ђого и њега знам из случаја овога Младићевих јатака. Он се значи ту пријавио, био је четири дана, четири дана је био у Београду и онда су они аутобусима кренули за Зворник. Друго, није тачна чињеница, оно што тврди Кораћ, да је он био на Карабурми, да је тамо гађао, тренирали гађање, никада он није био са Кораћем на Карабурми, нити је он било када ишао у стрељану, гађао и припремао се за одлазак на ратиште.

Даље, на ратишту је био, значи кренуо је крајем априла месеца, а вратио се, 16. маја се вратио у Краљево и нормално пријавио се у своју радну организацију «Магнохром» где је наставио да ради, где је понео потврде Војне поште Тузла, где је наплатио одређене дневнице које је рефундирао. Од 16. маја он непрестано борави на територији општине Краљево, све до 10. јула када га у граду среће свој познаник, друг Савић и каже «Ћилерџићу, срео сам Даркову мајку, она је сва јадна жена уплахирана, под лековима је, да ли би могли да Дарка доведемо, мени је незгодно да идем сам, ипак је тамо ратиште, да доведемо Дарка кући». И он се са својим другом солидарисао, кренули су заједно и отишли по Дарка. Он је детаљно објаснио како су пронашли Дарка, да су га пронашли на некој аутобуској станици, да он том приликом није био у Зворнику, него је био у Малом Зворнику који се налази на територији Србије, ту је и спавао, јер није могао да добије потврду, потврду је добио Савић, а он је сутрадан заједно преко те потврде и Савића, дошао на бензинску пумпу, нашао Дарка и онда су они Дарка одвели у Мали Зворник и Дарко се аутобусом вратио за Краљево, а они су се вратили аутом и колима којим су и дошли, којим је управљао Савић. То су чињенице, то је истина.

Терет доказивања, господо судије, је на Тужилаштву. Ја као бранилац и мој окривљени можемо да се бранимо свакојачко, то нам закон дозвољава, можемо да се бранимо ћутањем, да не понављам, да говоримо истину, да не говоримо истину и тако даље, али тужилац је dominus litis овог поступка, он је тај који мора да докаже сваку чињеницу, да би неко био осуђен и да би омогућио суду и олакшао суду, да суд лакше донесе одлуку. Значи Тужилаштво је морало преко не знам којих полицијских структура, вероватно за ратне злочине, да пронађу, мада је Ћилерцић лепо рекао, он је дао податке да му је заставник био Живковић, да му је његов претпостаљени био мајор Јербановић из Војне поште Тузла. Зашто ти људи нису позвани да се овде саслушају као сведоци и да се овде изјасне овај, где је заправо био, где би се најлакше доказало да он уопште није био и да нема никакве везе са Стојаном Пиварским, једино што је ту била група Краљевчана.

Поштоване судије, ја сам био судионик једног неуобичајеног понашања једне невладине организације данас веома познате код нас коју представља Наташа Кандић. Наиме, када сам ја предложио да се саслуша одређени сведок, школски друг Ћилерцића на неке околности, да је он у то време био у Краљеву и тако даље, суд је с правом био ригорозан према мени, не дозвољавајући ми да предочавам исказ Ћилерцића, што ја дубоко поштујем, а овај и на неки начин не сугерирам каква ће питања да он постави, да он овде каже суду. Међутим, овде се дозволило, мимо суда, да са сваког главног претреса, транскрипти разговора буду пуштени на интернет, па молим вас, ако ја немам право да предложеном сведоку предочавам неке ствари, како то може једна неваљана организација да ставља на интернет оптужницу, изјаве окривљених, то све можете да проверите, изјаве сведока, људи који, а интернет може да користи читав свет, значи на начин директан начин се мешају у овај поступак, едукују будуће потенцијалне сведоке, да сведоци знају о чему се ради, да знају ко шта каже, да знају какве су изјаве дали. То је стварно крајње некоректно и остаће запамћено као једна велика мрља. Ја мислим, ту суд није крив, па чак ни Тужилаштво, али ће многим људима који су на овај начин ставили страшно оптерећење. Ми у Кривичном закону имамо члан да не смеју одлуке које нису правноснажне, да се коментаришу, то су инкриминисане радње, не може поступак који није правноснажан да се коментарише у медијима. Молим вас, па ми смо били судионици да су новине «Блиц», што је уважени колега Перовић то вама помињао, објављивали слике, зграде окривљених и тако даље. Ко њима даје те податке? Па дају јер скидају са интернета, јер им даје та неваљана организација, та Наташа Кандић, а ћути заправо та госпођа Кандић када се ради о српским

жртвама на Косову, хиљаду људи је убијено на Косову, када су вађени органи, та госпођа уважена која има претензије да добије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колега, хајмо на предмет.

Адв. НЕБОЈША МИЛОСАВЉЕВИЋ: И колега је мало шире, па и ја морам ово, дозволите ми, молим Вас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, пустите сада Косово, колега.

Адв. НЕБОЈША МИЛОСАВЉЕВИЋ: Е сада то у вези тога, значи да ово суђење није ишло најкоректније како је требало да иде. Ми смо у току поступка предложили овог сведока Бобана презиме, да ли Петровић или, имате тамо, само моменат, Бобан Павловић, Бобан Павловић је школски друг Ћилерџића и један интересантан човек који све што ради, он записује, такав је човек и он је имао неку свешчицу коју смо ми приложили и налази се у списима предмета, где он наводи да је Ћилерџић овај да је он радио прво са његовим оцем, радили су неке одливке за неке ограде и тако даље и он је толико био прецизан у тим свим моментима, јер је, овај, заслуга томе, јер је то све бележио уредно, каже да је наплатио у то време 200 марака, па је онда када је Саша дошао 16.-ог, да је Саша њему после дао 50 марака, све је значи он то педантно водио, чак је наводио и то колико је материјала купио, где је купио, шта су све радили и тако даље, тако да његов исказ је интересантан и у многоструку помаже овај и суду и свима нама, у ономе што је Ћилерџић говорио.

Интересантна су питања и чланова већа том сведоку. Ја сам јуче читао тај његов исказ и видим да га је судија Анђелковић детаљно испитивала, чак му је поставила и једно неуобичајено питање, питавши га, да ли сте Ви били у контакту са адвокатом Ћилерџића и са Ћилерџићем, када се тако прецизно изјашњавате, каже, «не, са адвокатом, ја сам тог човека први пут видео и нисам се договарао са њим», то пише у транскриптима, то можете видети, а друго, «са Ћилерџићем сам» каже «допутовао колима заједно из Краљева» и тако даље. После тога, Ћилерџић га је још подсетио на неке ствари које он није рекао, а то је да је у то време када је Ћилерџић био тамо, а све што га оптужница терети за тај период, каже да се оженио тада, тај датум није баш, човек се не жени сваки дан, ти се датуми памте, да је Ћилерџић био на том слављу, на тој свечаности. Чак и један податак да је Ћилерџић купио неко пиће тамо, неко вино, па да су се чак и посвађали. Све је то овде речено. Друго, поред детаљеног исказа овог сведока, ми смо пружили и материјалне доказе, ми смо пружили и доказе и радну књижицу, где тврдимо да од 16-ог да се он налазио на раду у фабрици, у фирми «Магнохром»; све до тамо 03. јула где је раскинуо радни однос. Све ту то материјални докази. Чак и из

социјалног осигурања имамо доказе да је примао плату. Имамо чак и доказе да у инкриминисано време он пише молбу да пређе у Лађевце, то је аеродром у Краљеву. То су све материјални докази. Значи, у склопу тих чињеница исказа његовог који је уверљив, исказа овога сведока значи један апсолутно потврђени алиби, с тим ми не желимо да кажемо да ово што је тужилац рекао да није био неки Саша. Саша често има у српском језику. Саше има стварно много данас сваког Александра зову Саша. Али кажем ово ту није тај Саша. Друго, његова биографија указује да се ради о једном породичном човеку који никада није био у сукобу са законом, никада није одговарао, никада није био мислим један крајње, није припадник ниједне политичке партије нити га политика интересује. Један скроман, породичан човек. Ово што му се ставља на терет да је он ишао да краде, то је стварно мислим ван памети, он који је солидно мислим није неки богаташ али живи скромно, не пада му на памет то је нечасно мислим да он иде тамо да пљачка да краде, мислим стварно је то. Друго, значи да се не ради о том човеку ја не бих желео вас да замарам значи ја предочавам вама те конкретне доказе које смо дали материјалне доказе, затим позивам се на овог сведока па ми да смо хтели па ми смо могли 100 лажних сведока да доведемо да потврдимо алиби и сто разлога. Нећемо, истина је најбоља и најпоштенија и најчистија и увек побеђује истина и само истина. И ја сам могао да одем у Краљево да причам са тим сведоком и да га ја научим како ће да каже. Ма не интересује га, бранимо се истином и само истином и тврдимо да овај човек нема везе и да је он невин, нигде он из Краљева није ишао од 92.године, свако је могао да приведе, да га ухапси да је он нешто. Нити га је ко звао у полицију, нико док тог Кораћа док га нису поменули тог Сашу на том суђењу и одатле је то све кренуло. Међутим, кажем био је у притвору, ради се о замењеном лицу и сигурно а то потврђује знате потврђују и сведоци, то смо чули овај галерију сведока из Босне, дошли људи. Па нико тога Ћилерџића није, није га препознао, па био је у врсти код Дилпарића, био је нико га није препознао. Поштени људи могу да кажем. Ове жртве из Босне стварно су поштено сведочили људи, они стварно ту се види могли су да кажу, разумете, имали су милион података од ових невладиних организација и то што пише на интернету, они су могли овај да, међутим, људи су поштени нико Ћилерџића није, него тај који је са видео-линка као препознао му глас после 19 година, али није сигуран нек ми бог опрости, ето. А било је знате колико је сведока било. Нећу више да вас замарам, сматрам да једино ослобађајућа пресуда је права пресуда јер није утврђено и доказано да је тај Саша који се појављује у оптужници овај господин Ћилерџић саша. Ето, хвала вам. Пријатно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Значи за данас нико више није спреман је ли? Добро.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да браниоци оптужених Савића и Јанковића моле суд да се давање њихових завршних речи одложи за сутра.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Данашњи главни претрес се одлаже а наставак заказује за:

08. децембар 2011. године, са почетком у 09:30 часова у судници број 4

Довршено.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА